

ЗИГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ДИСЦИПЛІН

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету

Протокол № 10 від
«11» червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЛОСОФІЯ

Освітній рівень: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність: С4 Психологія

Освітньо-професійна програма "Психологія"

Статус дисципліни: обов'язкова

Форма навчання: денна

<u>Форма навчання</u>	<u>Курс</u>	<u>Семестр</u>	<u>Лекції (год.)</u>	<u>Практичні (год.)</u>	<u>Самостійна робота студента (год.)</u>	<u>Разом (год.)</u>	<u>Іспит (сем.)</u>
<u>Денна</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>20</u>	<u>14</u>	<u>56</u>	<u>90</u>	<u>1</u>

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів в галузі С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», Спеціальність: С4 Психологія, затвердженої вченою радою ЗФУУ (протокол № 10 від «11» червня 2025 року).

Програму навчальної дисципліни розробив:

кандидат філософських наук,
доцент кафедри
загальноосвітніх дисциплін

(підпис)

Є. Буцикін

Робочу програму обговорено та затверджено на засіданні кафедри психології

Протокол № 9 від «21» травня 2025 року

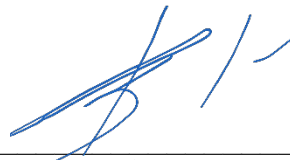
Завідувачка кафедри
загальноосвітніх дисциплін

(підпис)

Т. Швидченко

Гарант ОПП «Психологія»

(підпис)

І. Клименко

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОПП, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів - 3	Галузь знань – С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»	Статус дисципліни Обов'язкова Мова навчання Українська	
Модулів - 4	Спеціальність: С4 Психологія	Рік підготовки 1-й	
Змістових модулів - 3	Освітньо-професійна програма «Психологія»	Семестр	
Загальна кількість кредитів/годин - 3/90			1-й
		Лекції (год.)	
		20	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 2 год.;	Ступень вищої освіти - Бакалавр	Практичні(год.)	
		14	
		Самостійна робота(год.)	
		56	
		Всього	
		90	
		Вид контролю	
			Екзамен

2.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Філософія» є надання студентам уявлення про специфіку філософії як особливої форми суспільної свідомості та історичного типу світогляду; розкрити її методологічну роль у розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем; ознайомити з історією світової та української філософської думки; сприяти формуванню здатності до логічного мислення, самостійного аналізу складних явищ суспільного життя та усвідомленого світоглядного самовизначення.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Філософія» є:

1. Розкриття специфіки та значення філософії як особливої форми суспільної свідомості та історичного типу світогляду.
2. Показ методологічної ролі філософського знання у розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем буття.
3. Ознайомлення з історією філософської думки, зокрема української, та з досягненнями сучасної світової філософії.
4. Формування здатності до логічного мислення та критичного аналізу, уміння самостійно осмислювати складні явища суспільного життя.
5. Розвиток навичок світоглядного самовизначення та вміння пов'язувати

загальнофілософські проблеми з професійною діяльністю і життєвим досвідом.

2.3. Найменування компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Забезпечення підготовки фахівців у галузі психології здійснюється за системним принципом наступності дисциплін, що формують у студентів поступове оволодіння теоретичними знаннями, практичними навичками та професійними компетентностями.

Пререквізити:

Оскільки дисципліна «Філософія» викладається у першому семестрі першого року навчання, пререквізитів немає.

Постреквізити:

Засвоєння курсу «Філософія» є базою для подальшого вивчення таких навчальних дисциплін:

- Історія України – філософські знання допомагають осмислювати історичні процеси, світоглядні та культурні контексти.
- Загальна психологія – філософія формує методологічні основи для розуміння психіки та свідомості.
- Історія психології – філософія як джерело розвитку психологічних ідей.
- Індивідуальна та групова терапія – філософські концепти свободи, відповідальності та сенсу життя інтегруються у психотерапевтичні практики.

2.5. Результати навчання

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Філософія як подив. Переживання трансцендентності засад світу. Антропологічна проблема як питання про підстави предметного досвіду.

Тема 1. Філософія як подив. Переживання трансцендентності засад світу. Світ як світ одних і тих самих речей.

Філософія як наслідок засадничого переживання трансценденції. Філософія і математика (геометрія королівський шлях до філософії). Фройд і Платон (Платонове уявлення про троїсту структуру психіки). Діалектика Сократа та психоаналітичне запитування.

Тема 2. Метафізика речі (визначення сущого в категоріях).

Відмінність між звірами і людьми (рослинна, звіринна й розумна душі).

Антропологічна проблема як питання про підстави предметного досвіду.

Порушення питання про душу. Перше уявлення про структуру психічного – вегетативне, анімальне, інтелектуальне (Аристотель). Учення про чотири причини. Учення про категорії як спосіб даності сущого. Антропологічне питання як питання гносеологічне. Становлення метафізики погляду й присудження (категорія). Психоаналіз як прорив – нерепресивна метафізика слухання.

Змістовий модуль 2 Засади емпіричної та раціоналістичної настанов у теорії пізнання

Тема 3. Засади емпіричної та раціоналістичної настанов у теорії пізнання. Послідовне завершення емпіричної настанови у скептичні філософії.

Засади емпіричної настанови у теорії пізнання. Гасло емпіризму: «У розумі немає нічого, що не було у відчуттях». Структура пізнання (враження, прості й складні ідеї). Учення про первинні й вторинні властивості речі. Скептична філософія Девіда Г'юма (причиново-дієвий стосунок як наслідок звички)

Тема 4. Засади асоціаційної, індуктивної емпіричної філософії (психології) Психофізична проблема (проблема душі й тіла) як наслідок філософії картезіанства.

Засади асоціаційної психології. Психоаналіз як різновид асоціаційної психології. Засади філософії картезіанства. Ідея про первинну даність душі й абсолютну даність рефлексії. Психофізична проблема – наслідок Деклартових міркувань. Психоаналітична теорія як спроба розв'язати психофізичну проблему. Учення про психічний апарат. Психічне як функція психічної машинерії.

Тема 5. Засади критичної трансцендентальної філософії Імануеля Канта. Філософія Канта як спроба відповісти на антропологічне питання. Засади просвітницької настанови у французькій й німецькій культурі

XVIII ст.

Засади критичної трансцендентальної філософії Імануеля Канта. Учення про пізнавальні здатності. Учення про активний пізнавальний стосунок. Засадничі питання Кантової філософії (Що я можу знати?; Що я маю робити?; На що я можу сподіватися?; Що таке людина?)

Тема 6. Теоретико-пізнавальна настанова психоаналізу – між просвітництвом і романтизмом.

Теоретико-методологічні засади психоаналітичної теорії. Психоаналіз як індуктивна теорія. Засновки психоаналітичної теорії (зв'язок свідомості й несвідомого, переміщення афекту, асоціаційна теорія психіки). Психоаналіз як практика. Психоаналіз як розрив у історії європейської етики (етика як самоконститування іншого). Метафізика погляду versus метафізика слуху.

Змістовий модуль 3. Філософія буття та суспільного розвитку

Тема 7. Філософська думка України

Філософська традиція України формувалася під впливом європейських і власних культурних чинників. Вона поєднує ідеї християнської духовності, гуманізму та національної самобутності. Українські мислителі приділяли увагу проблемам свободи, моралі та сенсу життя. Сучасна українська філософія активно інтегрується у світовий контекст, зберігаючи при цьому власну ідентичність.

Тема 8. Філософський зміст проблеми буття

Проблема буття є центральною у філософії, адже стосується природи існування людини та світу. Вона охоплює питання матеріального й духовного, реального й можливого. Філософи різних епох по-різному трактували буття: від античних уявлень про космос до сучасних екзистенційних концепцій. Усвідомлення проблеми буття допомагає людині зрозуміти власне місце у світі.

Тема 9. Суспільство як предмет філософського аналізу.

Філософія розглядає суспільство як складну систему взаємодії людей, інститутів та культурних цінностей. Аналіз суспільства включає дослідження влади, моралі, свободи та справедливості. Важливим є розуміння ролі особистості у соціальних процесах. Такий підхід дозволяє осмислити закономірності розвитку цивілізації та її виклики.

Тема 10. Перспективи цивілізації на тлі сучасних викликів.

Сучасна цивілізація стикається з глобальними проблемами: екологічними кризами, технологічними змінами та соціальними конфліктами. Філософський аналіз допомагає оцінити можливі шляхи розвитку людства. Перспективи цивілізації залежать від здатності людей до співпраці, відповідальності та пошуку нових смислів. Це відкриває простір для формування гуманістичних ідей майбутнього.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни

Назви змістовних модулів і тем практичних занять	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		л.	пр.	с.р.
Змістовний модуль 1. Філософія як подив. Переживання трансцендентності засад світу. Антропологічна проблема як питання про підстави предметного досвіду.				
Тема 1. Філософія як подив. Переживання трансцендентності засад світу. Світ як світ одних і тих самих речей.	10	2	2	6
Тема 2. Метафізика речі (визначення сущого в категоріях). Відмінність між звірами і людьми (рослинна, звіринна й розумна душі). Антропологічна проблема як питання про підстави предметного досвіду.	10	2	2	6
Змістовний модуль 2. Засади емпіричної та раціоналістичної настанов у теорії пізнання				
Тема 3. Засади емпіричної та раціоналістичної настанов у теорії пізнання. Послідовне завершення емпіричної настанови у скептичній філософії.	9	2	1	6
Тема 4. Засади асоціаційної, індуктивної емпіричної філософії (психології) Психофізична проблема (проблема душі й тіла) як наслідок філософії картезіанства.	9	2	1	6
Тема 5. Засади критичної трансцендентальної філософії Імануеля Канта. Філософія Канта як спроба відповісти на антропологічне питання. Засади просвітницької настанови у французькій й німецькій культурі XVIII ст.	8	2	1	5
Тема 6. Теоретико-пізнавальна настанова психоаналізу – між просвітництвом і романтизмом.	8	2	1	5
Змістовний модуль 3. Філософія буття та суспільного розвитку				
Тема 7. Філософська думка України	9	2	1	6
Тема 8. Філософський зміст проблеми буття	8	2	1	5
Тема 9. Суспільство як предмет філософського аналізу.	8	2	1	5
Тема 10. Перспективи цивілізації на тлі сучасних викликів.	9	2	1	6
Екзамен:	2		2	
Усього:	90	20	14	56

5. Тематика практичних занять з дисципліни

Тема 1. Засади асоціаційної, індуктивної емпіричної філософії (психології) Психофізична проблема (проблема душі й тіла) як наслідок філософії картезіанства.

1. Психофізична проблема (res cogitans/res exstensa)
2. Винайдення суб'єктивності
3. Відмінність між гуманітарними та природничими науками

Тема 2. Засади критичної трансцендентальної філософії Імануеля Канта. Філософія Канта як спроба відповісти на антропологічне питання. Засади просвітницької настанови у французькій й німецькій культурі XVIII ст.

1. Засади критичної філософії І. Канта
2. Учення про пізнавальні здатності
3. Психоеаналіз як просвітництво

Тема 3. Теоретико-пізнавальна настанова психоаналізу – між просвітництвом і романтизмом. Психоаналітична теорія як спроба відповісти на питання про умови можливості предметного досвіду (прогресивне та ретрогресивне конституювання досвіду). Фройдизм як антропологія (людина – хвороба)

1. Теоретико-пізнавальна настанова психоаналізу
2. Учення про афект і уявлення
3. Психоаналітична антропологія

Тема 4. Засади асоціативної, індуктивної емпіричної філософії (психології). Психофізична проблема як наслідок картезіанства

1. Основні положення асоціативної психології (Д. Локк, Д. Юм).
2. Індуктивний метод у філософії та його значення для науки.
3. Психофізична проблема: взаємозв'язок душі й тіла.
4. Вплив картезіанства на формування дуалізму у філософії та психології.

Тема 5. Засади критичної трансцендентальної філософії Імануеля Канта. Просвітництво у Франції та Німеччині XVIII ст.

1. Основні ідеї критичної філософії Канта (чистий розум, практичний розум).
2. Антропологічне питання у кантівській системі.
3. Просвітницька настанова у французькій культурі XVIII ст.
4. Особливості німецького Просвітництва та його вплив на філософію.

Тема 6. Теоретико-пізнавальна настанова психоаналізу – між просвітництвом і романтизмом

1. Психоаналіз як новий підхід до пізнання людини (З. Фройд).
2. Вплив ідей Просвітництва на формування психоаналітичної теорії.
3. Романтизм і його роль у розумінні несвідомого.
4. Психоаналіз як синтез раціонального та ірраціонального.

Тема 7. Філософська думка України

1. Києво-Могилянська академія та розвиток філософії в Україні.
2. Ідеї Г. Сковороди про свободу та самопізнання.
3. Українська філософія XIX–XX ст.: національна ідентичність та гуманізм.
4. Сучасні напрями української філософської думки.

Тема 8. Філософський зміст проблеми буття

1. Онтологія як розділ філософії.
2. Античні концепції буття (Парменід, Арістотель).
3. Екзистенційне розуміння буття (М. Гайдеггер).

4. Проблема сенсу існування у сучасній філософії.

Тема 9. Суспільство як предмет філософського аналізу

1. Соціальна філософія: предмет і завдання.
2. Проблема свободи та справедливості у суспільстві.
3. Взаємодія особистості та соціальних інститутів.
4. Філософські концепції розвитку цивілізації.

Тема 10. Перспективи цивілізації на тлі сучасних викликів

1. Глобалізація та її філософське осмислення.
2. Екологічні та технологічні виклики сучасності.
3. Проблема гуманізму та цінностей у майбутньому цивілізації.

6. Тематика самостійних занять з дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Філософія як досвід подиву: трансцендентні засади світу та єдність речей у людському сприйнятті.	6
2	Тема 2. Метафізика сущого: категоріальне визначення речей, відмінність між душами та антропологічні основи предметного досвіду	6
3	Тема 3. Емпіризм і раціоналізм у теорії пізнання: від становлення до скептичної критики	6
4	Тема 4. Асоціативна та індуктивна емпірична філософія: психофізична проблема як спадщина картезіанства	6
5	Тема 5. Критична трансцендентальна філософія І. Канта: антропологічний вимір та ідеї європейського Просвітництва XVIII століття	5
6	Тема 6. Пізнавальні засади психоаналізу: між раціоналізмом Просвітництва та ірраціоналізмом романтизму	5
7	Тема 7. Українська філософська традиція та її особливості розвитку	6
8	Тема 8. Онтологічні аспекти та інтерпретації проблеми буття	6
9	Тема 9. Філософське осмислення суспільства: структура, цінності та закономірності	5
10	Тема 10. Цивілізаційні перспективи в умовах сучасних глобальних викликів	5
Всього		56

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Філософія» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- реферати, презентації;
- екзамен.

8. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Філософія»

визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Екзамен
15%	5%	15%	5%	15%	5%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Поточне оцінювання	Модульний контроль 3	Екзамен
Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (2 заняття, 2 теми – 2 оцінки). 2.Модульний контроль 1 проводиться на 2 занятті. Оцінка за Модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання письмового завдання.		Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (4 заняття, 4 теми – 4 оцінки). 2.Модульний контроль 2 проводиться на останньому практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання письмового завдання.		Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (4 заняття, 4 теми – 4 оцінки). 2.Модульний контроль 3 проводиться на останньому практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 3 виставляється на підставі виконання письмового завдання.		1.Відповідь на 2 запитання, кожне з яких 10 балів. Розв'язання практичного кейсу 10 балів. Тестові завдання 10 балів.

Усі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зазначенні в положенні університету про оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74		D (задовільно)
60-64	незадовільно	E (достатньо)
35-59		FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Комунікаційне програмне забезпечення (Google Chrome, Firefox)	1-10
2	Наявність доступу до мережі Інтернет	
3	Персональні комп'ютери, ноутбук.	
4	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	
5	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	
6	Програмне забезпечення: ОС Windows	
7	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Аристотель. Метафізика. – К.: Темпора, 2022. – 848 с.
2. Гусерль, Едмунд. Картезіанські медитації. Вступ до феноменології. – К.: Темпора, – 2021. – 304 с.
3. Декарт, Рене. Метафізичні твори. – Х.: Фоліо, – 2022. – 218.
4. Кант, Імануель. Пролегомени до кожної майбутньої метафізики, яка може постати як наука. – Х.: Фоліо, – 2018. – 214 с.
5. Кант, Імануель. Рефлексій до критики чистого розуму. – К., – 2004. – 464с.
6. Лакс, Майкл. Метафізика. Сучасний вступний курс. – К.: Дух і Літера, – 2022. – 608 с.
7. Платон. Бенкет. – Л.: Видавництво УКУ, – 2018. – 220 с.
8. Платон. Держава. Л., – 2017. – 336 с.
9. Платон. Діалоги. – Х.: Фоліо, – 2022. – 352 с.
10. Стружевський, Владислав. Онтологія. – К.: Дух і Літера, – 2014. – 312 с.
11. Фукс, Т. (2022). Психотерапія зажитого простору. – К.: Український центр психоаналізу. Пер. з англ. Єгора Буцикіна. – 30 с. [/https://ukrpsy.com.ua/psychoanalytic_texts/3](https://ukrpsy.com.ua/psychoanalytic_texts/3)
12. Фукс, Т. (2022). Інтерактивне феноменальне поле та життєвий простір. – К.: Український центр психоаналізу. Пер. з англ. Єгора Буцикіна. – 28 с. [/https://ukrpsy.com.ua/psychoanalytic_texts/4](https://ukrpsy.com.ua/psychoanalytic_texts/4)
13. Фюрст, Марія; Тринкс Юрген. Філософія. – К.: Дух і Літера, – 2019. – 544 с.

Додаткові:

1. Адо, П'єр. Філософія як спосіб життя. – К.: Новий акрополь, – 2020. – 312 с.
2. Бичко І., Ярошовець В., Бугров В. Філософія. Підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2023. 648 с.
3. Білодід Ю.М. Філософія. Український світоглядний акцент: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Кондор, 2006. 358 с.
4. Блецкан М.І., Логойда В.М. Філософія: онтологія, гносеологія, діалектика: Курс лекцій, Ужгород, 2002. 216 с.

5. Волинка Г.І. Філософія Стародавності і середньовіччя в освітньому контексті: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. К.: Вища школа, 2005. 544 с.
6. Ворбертон Найджел. Коротка історія філософії. Пер. Анна Марховська. К.: Наш формат, 2023. 224 с.
7. Воронкова В.Г. Філософія: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2004. 464 с.
8. Гайдегер, Мартин. Дорогою до мови. – Л.: Літопис, – 2007. – 232 с.
9. Гусерль, Едмунд. Досвід і судження. Дослідження генеалогії логіки. – Х.: Фоліо, – 2018. – 372 с.
10. Гусерль, Едмунд. Ідеї чистої феноменології і феноменологічної філософії. – Х.: Фоліо, – 2020. – 348 с.
11. Гусев В.І. Західна філософія Нового часу. XVII–XVIII ст.: Підручник. К.: Либідь, 2000. 368 с.
12. Гусев В.І. Історія західноєвропейської філософії XV–XVII ст. Курс лекцій: Навч. посібник. К.: Либідь, 1994. 256 с.
13. Гумбрехт, Ганс Ульрих. Продукування присутності. Що значення не може передати. – Х., – 2020. – 192 с.
14. Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Філософія. Харків: Право, 2023. 424 с.
15. Еко, Умберто. Історія філософії. Античність та Середньовіччя. – Х.: Фоліо, – 2021. – 555 с.
16. Історія філософії: Підручник / За ред. В.І. Ярошовця. К.: Вид. ПАРАПАН, 2002. 774 с.
17. Кебуладзе, Вахтанг. Феноменологія досвіду. – К.: Дух і Літера, 2012. – 208 с.
18. Лютий, Тарас. Пригоди філософських ідей Західного світу. – К.: Темпора. – 2021. – 384 с.
19. Марсель, Габріель. Бути й мати. К., – 2021. – 228 с.
20. Петрушенко В.Л. Філософія: навч. посібник. Львів: Новий світ, 2011. 648 с.
21. Руденеско, Елізабет. Філософія в обіймах бурі. Х.: Ніка-Центр, 2007. – 210 с.
22. Сандюк Л.О. Основи філософії. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2023. 412 с.
23. Ситник П.К., Дербак А.П. Проблеми формування національної самосвідомості в Україні. Монографія. К.: НІСД, 2004.
24. Сковорода Г.С. Наркісс. Разглагол о том: узнай себе. Повне зібрання творів: у 2-х т. К., 1973. Т.1. С.154-200.
25. Філософія: навч. посібник/ Ю.М.Вільчинський, Л.В.Северин-Мрачковська, О.Б.Гаєвська та ін. Київ: КНЕУ, 2019. – 368 с.
26. Філософія: Навчальний посібник для студентів гуманітарних факультетів./ кол.авторів, кер.автор.кол. А.О.Прягельчук. Київ, 2021. 560 с.
27. Філософія: підручник / В.С.Бліхар, М.М.Цимбалюк, Н.В.Гайворонюк, В.В.Левкулич, Б.Б.Шандра, В.Ю.Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. – 440 с.

28. Філософія: Підручник / Є.М. Причепій, А.М. Черній, Л.А. Чекаль. К.: Академвидав, 2006. – 592 с.
29. Філософія: Світ людини. Курс лекцій: Навч. посібник / В.Г. Табачковський, М.О. Булатов, Н.В. Хамітов та ін. К.: Либідь, 2003. 432 с.
30. Філософія: терміни і поняття: Навчальний енциклопедичний словник / Під редакцією В. Л. Петрушенка. Львів: «Новий світ-2000», 2020. 492 с.
31. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посібник. /за ред. акад. НАН України Л. В. Губерського. Київ: Знання, 2009. 621 с.
32. Шлемкевич М. Загублена українська людина. Хроніка – 2000. 2000. №39-40. С.317- 339.
33. Шніцер М. М. Метафора у філософії і філософія в метафорі. Гілея: науковий вісник. 2017. Вип. 127. С. 200-205.
34. Шніцер М. Філософська рефлексія феномену пандемії COVID-19. Науково- теоретичний альманах Грані. 2022. 25(2). С. 51-56.
35. Шюц, Альфред; Лукман, Томас. Структури життєсвіту. – Х.: Фоліо, 2018. – 540 с.

Інформаційні ресурси:

1. ScienceRise (<http://www.sr.org.ua>) – міжнародний журнал, що публікує статті з різних напрямів науки, включно з філософією <http://journals.uran.ua/sciencerise/issue/archive>
2. Stanford Encyclopedia of Philosophy – авторитетна англomовна енциклопедія з філософії <http://plato.stanford.edu>
3. Бібліотека ім. М. Максимовича КНУ імені Тараса Шевченка. URL: <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>
4. Гілея: науковий вісник – збірник праць з філософських, політичних та історичних наук <http://www.gileya.org>
5. Електронна бібліотека «Чтиво» – доступ до класичних текстів (Августин, Арістотель, Т. Аквінський та ін.) <https://chtyvo.org.ua>
6. Інститут філософії ім Г. Сковороди НАН України. URL: <http://www.filosof.com.ua/>
7. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса. URL: <http://www.nas.gov.ua/UA/Org/Pages/default.aspx?OrgID=0000290>
8. Національна бібліотека України імені В. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
9. ПлатонаНет – Філософія без кордонів – електронна бібліотека та дискусійний майданчик <http://platonanet.org.ua>
10. Сайт кафедри філософії та методології науки КНУ – наукові матеріали, статті, програми <http://philsci.univ.kiev.ua>
11. Філософія в Україні – портал про історію та сучасний стан української філософії <http://www.philosophy.ua>

11. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ НА ЕКЗАМЕН

1. Філософія як запитування про універсальні умови можливого досвіду
2. Теоретико-методологічні особливості філософського дослідження
3. Види філософських дисциплін
4. Антропологічне питання як питання гносеологічне (як можливий предметний досвід)
5. Предмет і метод філософського дослідження
6. Відмінність природничо-наукової та філософської методологічної настанови
7. Види філософських методологій
8. Варіанти розв'язання проблеми генези предметного досвіду (емпіризм, раціоналізм)
9. Основні характеристики філософії емпіризму
10. Основні характеристики філософії раціоналізму
11. Філософія Рене Декарта. Картезіанська (душі й тіла) проблема
12. Засади критичної трансцендентальної філософії Імануеля Канта
13. Психоаналіз як філософія підозри
14. Теоретико-методологічні засади психоаналітичної теорії (асоціативна психологія, теорія репрезентації (уявлення) й афекту)
15. Ретрогресивний та прогресивні способи конституювання предметного досвіду (за Фройдом) – генеза галюцинацій
16. Філософська критика психоаналітичної теорії
17. Психоаналітична філософія як філософія наївності
18. Психоаналітична філософія як філософія просвітництва
19. Переживання трансцендентності як основа філософії.
20. Проблема єдності світу та речей у філософському осмисленні.
21. Категоріальне визначення суцього у метафізиці.
22. Відмінність між рослинною, звіриною та розумною душею.
23. Антропологічна проблема як питання про підстави предметного досвіду.
24. Основні засади емпіричної та раціоналістичної настанов у теорії пізнання.
25. Скептицизм як завершення емпіричної традиції.
26. Внесок емпіризму та раціоналізму у розвиток науки.
27. Асоціативна теорія пізнання та її значення для психології.
28. Індуктивний метод у філософії та науці.
29. Психофізична проблема як наслідок картезіанського дуалізму.
30. Основні положення критичної філософії Імануеля Канта.
31. Антропологічне питання у кантівській системі.
32. Ідеї французького та німецького Просвітництва XVIII ст.
33. Теоретико-пізнавальна настанова психоаналізу.
34. Вплив ідей Просвітництва на психоаналіз.
35. Роль романтизму у формуванні концепції несвідомого.
36. Основні етапи розвитку української філософії.
37. Ідеї Г. Сковороди та їх значення.
38. Сучасні напрями української філософської традиції.
39. Онтологія як розділ філософії.

40. Античні та сучасні концепції буття.
41. Екзистенційне розуміння буття.
42. Суспільство як система взаємодії людей та інститутів.
43. Проблема свободи та справедливості у соціальній філософії.
44. Взаємодія особистості та суспільства.
45. Глобалізація та її філософське осмислення.
46. Сучасні виклики цивілізації: екологічні, технологічні, соціальні.